

Міністерство охорони здоров'я України
Українська медична стоматологічна академія

ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

За редакцією проф. Л. Ф. Каськової

*Підручник для студентів
стоматологічних факультетів
закладів вищої медичної освіти*

Стереотипне видання

Видавництво "Магнолія 2006"

Львів -2023

УДК 616.31-002-084(075.8)
П84

*Рекомендовано Вченою Радою Української медичної стоматологічної академії
як підручник для студентів стоматологічних факультетів
закладів вищої медичної освіти (Протокол № 2 від 17.10.2018 р.)*

Авторський колектив:

Л. Ф. Каськова, д. м. н., проф.,
О. О. Кулай, к. м. н., доц.,
О. В. Хміль, к. м. н., доц.,
Л. П. Уласевич, к. м. н.

Л. І. Амосова, к. м. н., доц.,
С. Ч. Новікова, к. м. н., доц.,
Ю. І. Солошенко, к. м. н.,

Рецензенти:

- І. В. Ковач**, д. м. н., проф., зав. кафедри дитячої стоматології Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
Р. С. Назарян, д. м. н., проф., зав. кафедри стоматології дитячого віку, дитячої щелепно-лицевої хірургії та імплантології Харківського національного медичного університету
О. В. Шешукова, д. м. н., проф., зав. кафедри дитячої стоматології Української медичної стоматологічної академії

Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для
П84 студ. стомат. факул. закл. вищої мед. освіти / [Л. Ф. Каськова,
Л. І. Амосова, О. О. Кулай та ін.]; за ред. проф. Л. Ф. Каськової;
УМСА. – стереотипне в идання. - Львів: ПП "Магнолія 2006", 2023.
-404 с.

ISBN 978-617-574-137-5

В підручнику висвітлені анатомо-фізіологічні особливості будови щелепно-лицевої ділянки у дітей в різні вікові періоди, розвиток зубів, їх анатомія, гістологічна будова тканин зуба та роль факторів, які впливають на процеси їх формування. Детально представлені причини виникнення карієсу і захворювань тканин пародонта та шляхи їх усунення. Значна увага приділена методам та засобам гігієни з можливістю їх використання в дитячому віці. Приведені заходи по гігієнічному навчанню населення, впровадженню комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань у дітей.

Друге перероблене і доповнене видання призначається для студентів стоматологічних факультетів закладів вищої освіти, інтернів та лікарів-стоматологів.

УДК 616.31-002-084(075.8)

© Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. О. Кулай,
С. Ч. Новікова, О. В. Хміль, Ю. І. Солошенко,
Л. П. Уласевич, 2023
© ПП "Магнолія 2006", 2023

ISBN 978-617-574-137-5

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Друге перероблене і доповнене видання підручника «Профілактика стоматологічних захворювань» авторським колективом кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань Української медичної стоматологічної академії є своєчасним та відповідає примірній програмі навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти кваліфікації освітньої «Магістр стоматології».

В підручнику висвітлені питання профілактики стоматологічних захворювань у дітей, що є важливим у збереженні стоматологічного здоров'я населення України.

Сподіваємося, що це видання буде надійним помічником у навчанні та дасть можливість підготувати нове покоління сучасних лікарів-стоматологів, пріоритетом роботи яких буде профілактична спрямованість.

В. М. ЖДАН,
*ректор Української медичної стоматологічної академії, доктор медичних наук, професор,
академік Української академії наук,
заслужений лікар України*

ЗМІСТ

Вступ	6
Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань	8
Розвиток лиця і ротової порожнини.....	12
Анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота.....	44
Алгоритм обстеження стоматологічного пацієнта	64
Запис зубної формули	74
Визначення індексів карієсу.....	76
Індекси гігієни порожнини рота	78
Індексна оцінка стану тканин пародонта	83
Методика стоматологічного обстеження за ВООЗ. Карта реєстрації стоматологічного статусу	93
Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та усунення.....	118
Структура і біологічні властивості емалі та дентину.....	136
Дозрівання емалі після прорізування зуба	150
Резистентність емалі зуба до каріозного ушкодження. Вплив на процеси формування, мінералізації і дозрівання емалі з метою профілактики карієсу.....	155
Біологічні властивості пульпи зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба.....	162
Склад і властивості ротової рідини: її роль в процесах дозрівання емалі, демінералізації, ремінералізації.....	170
Захисні механізми порожнини рота	177
Мікрофлора порожнини рота, її вплив на розвиток стоматологічних захворювань.....	185
Поверхневі утвори на зубах. Класифікація назубних нашарувань.....	192
Гігієна порожнини рота.....	197
Засоби індивідуальної гігієни.....	198
Предмети гігієни.....	217
Методи чищення зубів.....	231
Професійна гігієна порожнини рота	234

Гігієнічне стоматологічне навчання і виховання населення. Санітарна освіта – складова первинної профілактики стоматологічних захворювань.....	248
Ендогенна профілактика карієсу	262
Екзогенна профілактика карієсу.....	274
Метод глибокого фторування.....	281
Герметизація фісур зубів. Методи, показання до застосування. Засоби для герметизації фісур зубів та методика їх застосування.....	284
Профілактичні заходи у дітей різного віку	293
Профілактика захворювань пародонта у дітей. Основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта. Планування, методи проведення.....	298
Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань у дітей.....	321
Тестові та контрольні завдання.....	327
Література	393
Відповіді до тестових і контрольних завдань	401

Навчальне видання

Каськова Людмила Федорівна,
Амосова Людмила Іванівна,
Кулай Ольга Олександрівна,
Новікова Світлана Чеславна,
Хміль Олена Всеволодівна,
Солошенко Юлія Іванівна,
Уласевич Лариса Павлівна

ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

За редакцією проф. Л. Ф. Каськової

*Підручник для студентів
стоматологічних факультетів
закладів вищої медичної освіти*

Стереотипне видання

Підписано до друку 02.04.2019 р.
Формат паперу 60x84/16
Папір офсетний. Друк трафаретний.
Ум. друк. арк. 32,8. Тираж 300 пр.

ПП «Магнолія 2006»

а/с 431, м. Львів-53, Україна, тел./факс (032) 240-54-84
e-mail: magnol@lviv.farlep.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
До Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавництва «Магнолія 2006»